

Utbildningsinspektion i Fredriksbergsskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1–6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan/rektorsområdet/verksamheten	2
Bedömningar	2

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Fredriksbergsskolan och besökt skolan den 28 och 29 augusti, 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka inspektörer som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. De krav på åtgärder som inspektörerna anger i denna rapport framgår även av Skolverkets beslut med anledning av inspektionen. Bedömningarna av kvaliteten och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet.

Övergripande information om inspektionen finns publicerad på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se).

Kommunen har det yttersta ansvaret för att de brister inspektörerna lyfter fram i bedömningen åtgärdas av skolan. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och skolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I skolan intervjuades skolledningen samt företrädare för personal, elever och föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte även lektioner i samtliga årskurser och verksamheten i förskoleklassen. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Skolan/verksamheten	Antal elever
Förskoleklass	57
Grundskola	337

Källa: Ronneby kommun

Fredriksbergsskolan ligger i centrala Ronneby och är kommunens största F–6-skola. Skolans äldsta delar byggdes 1916 och skolan byggdes ut i början av 1950-talet. Skolans upptagningsområde består företrädesvis av familjer boende i villor och bostadsrätter. Ca 30 elever har ett annat modersmål än svenska.

Elever och personal arbetade vid inspektionstillfället i fyra arbetslag i F–2 och fyra arbetslag i respektive årskurs 3, 4, 5 och 6, totalt omfattande 19 klasser. Skolan har sex fritidshemsavdelningar med totalt 211 barn inskrivna. I rektorsområdet ingår också sex förskolor med sammanlagt 12 avdelningar samt nattomsorg. Kommunens förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg beskrivs och bedöms i kommunrapporten.

Skolan har hälsofrämjande profil, vilket sätter sin prägel på hela skolans verksamhet genom t.ex. skolövergripande teman och daglig fysisk aktivitet.

Bedömningar

Samlad bedömning

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att verksamheten i Fredriksbergsskolan håller god kvalitet. Skolans värdegrundarbete är aktivt och ger enligt intervjuerna bra resultat. Undervisningen är varierad och utgår från mål och riktlinjer i läroplanen och kursplanerna. Kunskapsresultaten på de nationella ämnesproven för årskurs 5 är i huvudsak goda. Skolan har ett pågående kvalitetsarbete och vidtar olika åtgärder för förbättring utifrån elevernas resultat. Som ett led i kvalitetsarbetet följer skolan upp betygsresultaten för skolans tidigare elever för att få ett ”kvitto” på hur det går för eleverna i högre årskurser.

Från och med hösten 2007 kommer alla ämnen att följas upp i ett digitalt uppföljningssystem som ska användas i kommunens alla grundskolor. Inspektörerna förutsätter att det pågående utvecklingsarbetet med att följa elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen fortgår. Det är av vikt att skolan arbetar vidare för att eleverna ska nå målen i alla ämnen. Vidare är det angeläget att resultaten i alla ämnen analyseras för att utgöra underlag för resursfördelning, organisation och planering av undervisningen i syfte att förbättra individanpassning och kunskapsresultat.

Skolan bör arbeta vidare med att öka elevernas kännedom om innehållet i lika-behandlingsplanen och säkerställa att elever oberoende av lärare ges möjlighet att vara delaktiga i att ta fram ordningsregler. Enligt inspektörernas bedömning bör skolan förbättra elevernas inflytande över undervisningens innehåll och arbetsformer så att det inte blir avhängigt den enskilde läraren.

Inspektörerna förutsätter att skolan i det fortsatta arbetet ser över att lärarna används utifrån sina respektive lärarutbildningar och kompetenser så att eleverna ges en likvärdig undervisning i olika ämnen oberoende av vilken klass de går

i. Organisationen kring elevens val bör ses över så att skolan säkerställer att elevens val anordnas i enlighet med förordningens krav, oberoende av lärare. Skolan måste se till att eleverna ges möjlighet att må målen för årskurs 5 i ämnet hem- och konsumentkunskap.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brist snarast måste åtgärdas.

- Ämnet hem- och konsumentkunskap erbjuds inte så att eleverna har möjlighet att nå målen i årskurs 5 (2 kap. 6 § grundskoleförordningen, kursplanen för hem- och konsumentkunskap).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Skolan bör arbeta vidare med att öka elevernas kännedom om innehållet i likabehandlingsplanen.
- Skolan bör säkerställa att elever oberoende av lärare ges möjlighet att vara delaktiga i att ta fram ordningsregler.
- Skolan bör förbättra elevernas inflytande över undervisningens innehåll och arbetsformer så att det inte blir avhängigt den enskilde läraren.
- Organisationen kring elevens val bör ses över.

Kunskaper

Resultat och utvärdering av lärandet

Förutom uppföljning genom de nationella ämnesproven i årskurs 5 följs elevernas kunskapsutveckling bland annat genom så kallade läsutvecklingsschema (LUS). Detta bidrar enligt intervjuerna till att både lärare, elever och föräldrar har en bra bild av hur elevernas läsförmåga utvecklas. I kvalitetsredovisningen redovisas resultat på de nationella ämnesproven för årskurs 5 (se tabell 1 nedan) och åtgärder för förbättring utifrån resultaten anges.

Tabell 1. Resultat på nationella ämnesprov för årskurs 5 läsåret 2005/06

Resultat	Svenska	Matematik	Engelska
Fredriksbergsskolan	90,9	92,2	98,7
Ronneby kommun	90	85,7	86,5

Övriga ämnen har emellertid inte följts upp på samma systematiska sätt. Intervjuade lärare anser dock att de har en god bild av elevernas kunskapsutveckling i olika ämnen över tid. Resultaten på de nationella proven var år 2006 bättre än föregående år, och lärarna bedömer att flertalet elever når goda kunskapsresultat i samtliga ämnen. Skolan följer sedan några år upp betygsresultaten i årskurs 8 och 9 för skolans tidigare elever som ett led i kvalitetsarbetet för att få ett ”kvitto” på hur det går för eleverna i högre årskurser.

Skolan arbetar för att målen för utbildningen ska vara kända av elever och föräldrar och för att elevernas delaktighet i arbetet med de individuella utvecklingsplanerna (IUP) ska öka. Elever och lärare utvärderar undervisningen på olika sätt. I några klasser används t.ex. veckodagbok. Intervjuade föräldrar anser att informationen om elevens kunskapsutveckling vid utvecklingssamtal i stort sett fungerar bra, men informationen varierar beroende på vilken lärare eleven har.

Några lärare uttrycker i intervjuerna att de tycker att det är svårt att på ett bra sätt ge eleverna större ansvar och inflytande med stigande ålder och mognad

över undervisningen, medan andra lärare regelbundet vid t.ex. temaarbeten utgår från elevernas tidigare kunskaper och vad de vill lära sig, och låter eleverna komma med förslag på arbetssätt och redovisningsformer. Enligt inspektörernas bedömning bör skolan förbättra elevernas inflytande över undervisningens innehåll och arbetsformer så att det inte blir avhängigt den enskilde läraren.

Genom ett utvecklingsarbete, kallat ”Dialogen” som genomförs i hela kommunen i samarbete med Myndigheten för skolutveckling, diskuterar lärarna de nationella målen för utbildningen, vilka kunskaper eleverna ska ha och hur de ska bedöma elevernas kunskaper. Från och med hösten 2007 kommer alla ämnen att följas upp i ett digitalt uppföljningssystem som ska användas i kommunens alla skolor. Det är av vikt att skolan säkerställer att eleverna ges förutsättningar att nå målen i alla ämnen. Vidare är det av vikt att resultaten i alla ämnen analyseras för att utgöra underlag till resursfördelning, planering av undervisningen och upprättande av framtidsytande individuella utvecklingsplaner. Inspektörerna förutsätter att det pågående utvecklingsarbetet med att följa elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen fortgår.

Individanpassning och särskilt stöd

Intervjuade förskollärare och lärare anser att skolan samarbetar på ett bra sätt med de förskolor som lämnar barn till förskoleklassen. I förskoleklassen arbetar personalen på ett medvetet sätt med att utveckla såväl språklig medvetenhet och matematiskt tänkande, i kombination med mycket lek och rörelse. Vid besöken såg inspektörerna exempel på varierad undervisning i olika årskurser utifrån mål och riktlinjer i läroplanen och kursplanerna. Många elever uppvisade lust att lära. Inspektörerna bedömer att skolan arbetar på ett bra sätt med elevernas läsutveckling.

Skolan har system för att identifiera stödbehov och kända rutiner för det elevvårdande arbetet. Användningen av LUS, andra diagnoser och ämnesprov upplevs enligt intervjuerna ha bidragit till att skolan blivit bättre på att vidta åtgärder utifrån resultaten på både individ-, grupp och organisationsnivå. Alla elever som bedöms vara i behov av särskilt stöd ges också stöd i olika former, även om både skolledning och personal önskar att skolan skulle kunna tillgodose stödbehov på ett ännu bättre sätt genom t.ex. en större vuxennärvaro och bättre tillgång till kompensatoriska hjälpmedel. Åtgärdsprogram upprättas av klasslärarna i samråd med speciallärarna. Lärarna menar att de behöver bli bättre på att formulera åtgärdsprogram av god kvalitet. Kommunens råd- och stödteam ger vid behov stöd till personalen i form av rådgivning och konsultation, men intervjuade lärare upplever att det kan vara en lång process innan t.ex. utredningar av elever kommer till stånd. Intervjuade föräldrar upplever också att det kan vara svårt att som förälder veta vilken hjälp skolan och kommunen kan erbjuda när elever får svårigheter i skolarbetet.

Skolan har under de senaste åren arbetat för att ge eleverna en god övergång mellan årskurs 6 och 7. För elever i behov av särskilt stöd finns särskilda rutiner för övergången, som bland annat förbereds genom möten med elev, föräldrar, avlämnande lärare samt mottagande lärare och skolledare.

Normer och värden

Skolan har en likabehandlingsplan som utvärderas årligen. Skolan har ett systematiskt förebyggande värdegrundsarbete genom bland annat de olika åtgärder och aktiviteter som ryms inom skolans hälsofrämjande profil, där skolsköterskan har en aktiv roll, och genom att alla klasser från förskoleklassen och uppåt regelbundet arbetar med det s.k. Lions Quest-materialet. Enligt skolledning och

personal ger skolans förebyggande insatser goda resultat. Ronneby kommun genomför hälso- och trivselenkäter i årskurs 3 och 6 till elever och föräldrar, och skolan vidtar åtgärder utifrån enkätresultaten. Intervjuade elever känner sig trygga på skolan och upplever att det råder arbetsro. De känner till vilka ordnings- och umgängesregler som gäller på skolan och vet vart de ska vända sig om något händer. Intervjuade föräldrar känner tillit till personalen och upplever att skolan är en trygg miljö för barnen. Eleverna ges inflytande över verksamheten och lär sig att arbeta i demokratiska former genom bland annat klassråd, elevråd och matråd. De har bland annat tagit ansvar för att konstruera s.k. rörelsebanor till skolgården. Inspektörerna bedömer att skolans värdegrundsarbete är aktivt och ger bra resultat. Skolan bör arbeta vidare med att öka elevernas kännedom om innehållet i likabehandlingsplanen och säkerställa att elever oberoende av lärare ges möjlighet att vara delaktiga i att ta fram ordningsregler.

Ledning och kvalitetsarbete

Styrning och ledning

Skolans rektor är utbildad folkskollärare och har arbetat som skolledare sedan 1990. I skolans ledningsgrupp ingår också två biträdande rektorer. Enligt inspektörernas intervjuer uppfattas rektorn som väl förtrogen med verksamheten och driver utvecklingsarbete tillsammans med personalen. Både skolledning och personal skulle dock önska att det fanns mer tid för pedagogiska diskussioner.

Förskollärare, lärare och fritidspedagoger samverkar i de tidigaste årskurserna under skoldagen för att skapa helhet och sammanhang för eleverna. Enligt intervjuerna med personalen skulle dock samverkan och flexibilitet inom respektive arbetslag kunna utvecklas ytterligare. Lärare, förskollärare och fritidspedagoger har svårt att finna tid för gemensam planering. Personalen anger också att skolans storlek i viss mån försvårar samverkan mellan tidigare och senare årskurser.

Enligt inspektörernas bedömning fungerar skolans styrning och ledning bra. Inspektörerna förutsätter att skolan i det fortsatta utvecklingsarbetet arbetar vidare för att skapa utrymme för pedagogiska diskussioner i syfte att ytterligare utveckla t.ex. elevers inflytande och målkännedom, kunskapsuppföljning och pedagogers samverkan inom ramen för målen för utbildningen.

Kvalitetsarbete

Inspektörerna bedömer att skolan har ett fungerande kvalitetsarbete. Elevernas resultat ligger till grund för olika åtgärder för utveckling och vidtagna åtgärder utvärderas regelbundet i personalgruppen. I kvalitetsredovisningen redovisas mål, resultat, bedömning av måluppfyllelsen och åtgärder för vidare utveckling. Kvalitetsredovisningen är framtagen tillsammans med personalen och väl förankrad i verksamheten. Enligt inspektörernas bedömning behöver skolan arbeta vidare med att redovisa och analysera måluppfyllelsen i de olika ämnena. Skolan strävar efter att göra elever och föräldrar delaktiga i skolans kvalitetsarbete både formellt genom olika enkäter och utvärderingar och informellt i det dagliga arbetet och vid t.ex. utvecklingssamtal. Inspektörerna förutsätter att skolan fortsätter arbetet med att utveckla elevers och föräldrars delaktighet ytterligare.

Tillgång till likvärdig utbildning, resurser

Lärartätheten ligger enligt intervjuerna och Skolverkets statistik lägre än genomsnittet i kommunen, men genom skolans storlek finns oftast möjligheter till flexibla lösningar och omgrupperingar. Skolan använder sig av förskollärare, fritidspedagoger och lärare som har utbildning för den undervisning de i hu-

vudsak bedriver. Kompetensutveckling anordnas på individ-, arbetslags- och skolnivå utifrån verksamhetens behov. Flertalet lärare har lång yrkeserfarenhet.

Skolan har flera lågstadie- och mellanstadielärare som ofta fungerar som klasslärare med ansvar för de flesta ämnen, men det finns också exempel på att lärare i flera klasser samarbetar kring eleverna. Skolan har under de senaste åren arbetat för att stärka undervisningen i naturorienterande ämnen samt teknik, bland annat genom att det finns lärare på skolan som är mycket engagerade i dessa ämnen. Inspektörerna förutsätter att skolan i det fortsatta arbetet ser över att lärarna används utifrån sina respektive lärarutbildningar och kompetenser så att eleverna ges en likvärdig undervisning i olika ämnen oberoende av vilken klass de går i.

Enligt skolans måldokument och kvalitetsredovisning lägger skolan stor vikt vid att elevens val ska organiseras så att eleverna ges möjlighet till breddning, fördjupning och inflytande över undervisningen genom aktiva val, i enlighet med grundskoleförordningen. Av inspektörernas intervjuer och besök framkom dock att organisationen kring och omfattningen av elevens val skiljer sig åt mellan klasser och lärare. Inspektörerna bedömer att organisationen kring elevens val bör ses över så att skolan säkerställer att elevens val anordnas i enlighet med förordningens krav, oberoende av lärare.

Undervisning i ämnet hem- och konsumentkunskap anordnas inte regelbundet på skolan. Moment i ämnet kan dock komma in i samband med skolans hälsofrämjande arbete. Eleverna fortsätter sin utbildning i årskurs 7 i Snäckebacksskolan. Enligt timplanen för Snäckebacksskolans upptagningsområde har undervisningstiden i ämnet lagts ut först i årskurs 7–9. Inspektörerna bedömer att skolan måste se till att eleverna ges möjlighet att nå målen för årskurs 5 i ämnet hem- och konsumentkunskap.

Vid inspektionstillfället deltog ett fåtal elever i undervisning i svenska som andraspråk. Inga elever deltog vid inspektionstillfället i modersmålsundervisning.

Skolan har inrättat särskilda skolbibliotek för yngre respektive äldre barn med tillgång till både skönlitteratur och faktaböcker. Genom skolans satsning på läsinlärning finns god tillgång till böcker av olika svårighetsgrad för att stimulera till läsning. En del av läromedelsbeståndet är dock föråldrat. Tillgången till och användningen av datorer och pedagogiska program, som skulle kunna användas för att komplettera äldre läromedel och utgöra ett stöd för bl.a. skolans arbete med elever med läs- och skrivsvårigheter, är begränsad. Skolan har gjort anpassningar för elever med fysiska funktionshinder som personal och föräldrar upplever fungerar bra.

Datum	Ort
2008-01-31	Lund

Helena Plantin

Nils Pihlsgård